



**Säkerhetspolisens rutiner för spårbarhet när det gäller uppgifter i under-
rättelser från Försvarets radioanstalt**

1. SAMMANFATTNING

Den 1 augusti 2019 infördes en ny lag som förbjuder brottsbekämpande myndigheter att använda uppgifter från Försvarets radioanstalt (FRA) för att utreda brott. Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden fick samtidigt i uppgift att utöva tillsyn över bl.a. Säkerhetspolisens tillämpning av lagen.

För att Säkerhetspolisen ska kunna följa lagen och för att nämnden ska kunna kontrollera att det görs är det viktigt att det framgår vilka uppgifter hos Säkerhetspolisen som kommer från FRA. Nämnden har därför granskat Säkerhetspolisens rutiner för spårbarhet när det gäller sådana uppgifter.

Granskningen har visat att Säkerhetspolisen har goda rutiner för spårbarhet när det gäller uppgifter från FRA. Det framgår i allmänhet tydligt vilka uppgifter som kommer från FRA i Säkerhetspolisens handlingar och it-system.

2. BAKGRUND

2.1. Inledning

Den 1 augusti 2019 trädde en ny lag i kraft; lagen (2019:547) om förbud mot användning av vissa uppgifter för att utreda brott (förbudslagen). Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden fick samtidigt i uppgift att utöva tillsyn över Säkerhetspolisens och Polismyndighetens tillämpning av lagen.¹ Lagen innehåller dels ett förbud mot att Säkerhetspolisen använder uppgifter i underrättelser som kommer från FRA för att utreda brott, dels ett krav på att tillgången till sådana uppgifter begränsas.

För att Säkerhetspolisen ska kunna följa förbudslagen och för att nämnden ska kunna kontrollera att det görs är det viktigt att det framgår vilka uppgifter hos Säkerhetspolisen som kommer från FRA. Den 11 september 2019 beslutade nämnden därför att granska om Säkerhetspolisen har ändamålsenliga rutiner för spårbarhet när det gäller sådana uppgifter.

2.2. Rättsliga utgångspunkter

Enligt 1 § förbudslagen får uppgifter i underrättelser som FRA rapporterat till en annan myndighet i enlighet med lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet inte användas för att utreda brott.² Förbudet gäller oavsett när, hur eller till vilken myndighet en underrättelse har rapporterats, och oavsett hur en uppgift i en underrättelse har förts vidare.³

Enligt 2 § förbudslagen ska de brottsbekämpande myndigheterna se till att tillgången till sådana uppgifter som avses i 1 § begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Det ska särskilt beaktas att uppgifterna inte får användas för att utreda brott.

För att de brottsbekämpande myndigheterna ska kunna följa dessa bestämmelser måste de vara medvetna om att bestämmelserna ska tillämpas i fråga om en viss uppgift. Enligt förarbetena bör uppgifterna därför förse med någon form av markering.⁴

¹ 1 § tredje stycket lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.

² När begreppet ”uppgifter från FRA” används i det här uttalandet syftar det på uppgifter från sådana underrättelser.

³ Prop. 2018/19:96 s. 21.

⁴ A. prop. s. 31.

3. UTREDNINGEN

3.1. Genomförande

Vid möten den 6 november 2019 och 17 september 2020 lämnade Säkerhetspolisen information och besvarade frågor om hur uppgifter från FRA hanteras inom myndigheten och var sådana uppgifter finns. Säkerhetspolisen visade även exempel på olika typer av handlingar och registreringar som innehöll uppgifter från FRA. Säkerhetspolisen har också på nämndens begäran besvarat frågor skriftligen och gett in bl.a. interna styrdokument. Av sekretesskäl beskrivs Säkerhetspolisens svar endast i allmänna ordalag i det här uttalandet.

3.2. Säkerhetspolisens svar

Uppgifter från FRA kommer i regel in till Säkerhetspolisen i handlingar där det tydligt framgår att avsändaren är FRA. Säkerhetspolisen anger också att en handling kommer från FRA i det it-system där handlingen registreras. Om uppgifterna därefter förs in i andra it-system ska det alltid gå att härleda var de kommer ifrån.

I vissa fall kan uppgifter som ursprungligen kommer från FRA finnas med i en handling som kommer in till Säkerhetspolisen från en annan myndighet. Det framgår i sådana fall av handlingen vilka uppgifter som kommer från FRA. Om uppgifterna läggs in i Säkerhetspolisens it-system anges den ursprungliga källan även där.

När Säkerhetspolisen själv upprättar en handling som återger uppgifter från FRA ska källan alltid anges i en fotnot eller på något annat sätt i handlingen. Referenserna granskas av en kontrollfunktion innan handlingen upprättas. De följer därefter med till de it-system dit uppgifterna i handlingen överförs.

Det finns inget förbud mot att muntligen föra vidare uppgifter från FRA inom Säkerhetspolisen när det är motiverat i underrättelseverksamheten. I enlighet med förbudslagen är det dock inte tillåtet att ge medarbetare som enbart arbetar med brottsutredning tillgång till sådana uppgifter. Det finns inga arbetsrutiner som uttryckligen anger att muntlig överföring av uppgifter från FRA inom Säkerhetspolisen ska dokumenteras men generella behov av dokumentation kan medföra att det ändå görs.

4. NÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningen har visat att Säkerhetspolisen har goda rutiner för spårbarhet när det gäller uppgifter från FRA. Det framgår i allmänhet tydligt vilka uppgifter som kommer från FRA i Säkerhetspolisens handlingar och it-system.

När uppgifter förs vidare muntligen finns det typiskt sett en större risk för att spårbarheten går förlorad. Mot bakgrund av vad som har framkommit om Säkerhetspolisens arbetsrutiner inom bl.a. den brottsutredande verksamheten ser nämnden dock inte något skäl att i nuläget ifrågasätta myndighetens rutiner när det gäller muntlig överföring av uppgifter.

5. BESLUT

Med detta uttalande avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Gunnel Lindberg

I avgörandet har deltagit: Gunnel Lindberg (ordförande), Anti Avsan, Charlotta Bjälkebring Carlsson, Matheus Enholm, Christina Linderholm och Björn von Sydow (enhälligt).

Föredragande: Fabian Holgersson

Expedition till:

Säkerhetspolisen, Rättsenheten (dnr 2019-22400)